

CARTIER Rotonda

Adrian MARCU s-a născut pe 30 septembrie 1973 în Caransebeș. În 1996 a absolvit Facultatea de Jurnalistică și Comunicare, cu licența la Universitatea din București, iar în 2010 a absolvit Facultatea de Sociologie a Universității de Vest din Timișoara. Din 2009 este doctor în sociologia istoriei și șef al disciplinei de filosofie din cadrul Universității de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” din Timișoara. Din 2015 este fondator și director al săptămânalului *Banatul azi* și al site-ului online cu același nume. Semnează eseuri, articole, editoriale, dar și povestiri în săptămânalul regional *Banatul azi* și în alte publicații culturale. Este autorul volumelor de publicistică „Sfârșit de capitol” (2001) și „Ilegaliști în catedrală” (2005).

Adrian **Marcu**

*Singurătățile
unei femei
frumoase*

Proze scurte

R o t o n d a
CARTIER

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.

Tel./fax: 022 20 34 91, tel.: 022 24 01 95. E-mail: vanzari@cartier.md

Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr. 24, sectorul 2, București.

Tel./fax: 021 210 80 51. E-mail: vanzari@cartier.ro

cartier.ro

cartier.md

*Cărțile Cartier pot fi procurate online pe cartier.ro & cartier.md
și în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.*

Cartier eBooks pot fi procurate pe iBooks și pe cartier.ro & cartier.md

LIBRĂRIILE CARTIER

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 022 21 42 03.

E-mail: librariadincentru@cartier.md

Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel.: 022 24 10 00.

E-mail: librariadinhol@cartier.md

Librărie online, cartier.ro, tel. 0785 199 823.

E-mail: vanzari@cartier.ro

Librărie online, cartier.md, tel. 068 555 579.

E-mail: vanzari@cartier.md

Comenzi CARTEA PRIN POȘTĂ

CODEX 2000, Str. Toamnei, nr. 24, sectorul 2, 020712 București, România.

Tel./fax: (021) 210.80.51. E-mail: vanzari@cartier.ro

Taxele poștale sunt suportate de editură.

Plata se face prin ramburs, la primirea coletului.

Colecția *Rotonda* este coordonată de Em. Galaicu-Păun

Editor: Gheorghe Erizanu

Lector: Valentin Guțu

Coperta: Vitalie Coroban

Design/ tehnoeditare: Marina Darii

Prepress: Editura Cartier

Tipărită la Bons Offices

Adrian Marcu

SINGURĂTĂȚILE UNEI FEMEI FRUMOASE

Ediția I, ianuarie 2023

© 2023, Editura Cartier pentru prezenta ediție.

Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Marcu, Adrian.

Singurătățile unei femei frumoase: Proze scurte/ Adrian Marcu; coperta: Vitalie Coroban;

design: Marina Darii. – Ed. 1-a. – [Chișinău]: Cartier, 2022 (Bons Offices). – 139, [1] p. –

(Rotonda/ colecție coordonată de Em. Galaicu-Păun, ISBN 978-9975-79-907-2).

500 ex.

ISBN 978-9975-86-640-8.

821.135.1-32

M 34

Mirunei și Marianeii

Antonescu, o vilă și arhitectul ei misterios

Vila de pe colină se vedea de departe, atrăgând ca un magnet privirile oamenilor obișnuiți, care treceau grăbiți, cu mașinile lor, prin cartierul aerisit, lipit de acel deal mereu verde, răsărit cumva neașteptat, în aria nordică a orașului. În fapt, toate casele din zona aceasta erau impunătoare, vechi, dar vopsite în culori plăcute și care atrăgeau, instantaneu, privirile admirative ale celor care se apropiau de ele.

Cartierul fusese proiectat pe la începutul secolului trecut de un arhitect renumit de origine italiană, același care creionase și proiectul Catedralei Milenium, una dintre cele mai frumoase biserici de acest fel nu doar din orașul vestic, ci și din țară.

Partea fericită a lucrurilor a fost aceea că, după prăbușirea fostului regim, cu treizeci de ani în urmă, întregul cartier și-a păstrat nealterată somptuozitatea și frumusețea arhitecturală. Nimeni dintre locuitorii săi nu s-a gândit vreo clipă să ciuntească sau să schimbe major aspectul acestor vile elegante, specifice arhitecturii Europei Centrale.

Rămase, grație miracolului, neatins de planurile urbanistice din comunism, toate aceste case aveau povestea lor, ele însele fiind proiecția în timp a poveștilor de viață ale celor care le-au ridicat și locuit.

Povestea vilei de pe colină, cea mai frumoasă dintre toate vilele din cartier, începea acum aproape o sută de ani, mai precis prin 1920, atunci când constructorul ei a pus prima piatră la fundația clădirii.

Casa a fost ridicată destul de repede, în niciun an de zile, o performanță apreciabilă pentru epoca aceea, și avea, cu totul, șapte camere, un living uriaș la parter, alături de alte două camere de zi, în vreme ce sus, la etaj, au fost proiectate alte trei dormitoare de vreo cincizeci de metri pătrați fiecare, la acestea adăugându-se o încăpere, spațioasă și ea, ca birou de lucru.

Așezământul avea și o grădină de peste o 1000 de metri pătrați, plină de arbori de diverse soiuri, și care, începând din mai și până aproape de venirea iernii, prin noiembrie, rămânea mereu verde.

Povestea spune că între cele două războaie mondiale vila de pe colină fusese, frecvent, gazda unor serate de bun-gust, la care participau locuitorii bogați ai orașului, oameni de afaceri, avocați, medici, profesori universitari și alte personaje din protipendada așezării cu peste 200 000 de suflete, la acea vreme.

An după an, totul a decurs rafinat, în ton cu manierele tipice lumii extrem de bogate din epocă, când, deodată, pe la începutul anilor '40, casa a fost, brusc, părăsită.

Nimeni, nici măcar vecinii cei mai apropiați, nu-și putea explica de ce proprietarii acesteia dispăruseră fără urmă.

Prin oraș se vorbea, șoptit, e adevărat, că bărbatul de patruzeci de ani și soția sa, mai tânără cu cinci ani decât el, ar fi fost expulzați, peste noapte, din țară.

Omul, despre care se bănuia că depozitase în băncile elvețiene o sumă echivalentă cu zeci de milioane de euro de astăzi, era chiar un apropiat al puterii politice din epocă, prieten cu șeful statului, mareșalul Ion Antonescu.

Și-atunci, de ce a trebuit să dispară pur și simplu, să fugă într-o noapte rece de iarnă din oraș, și probabil că și din țară, un cuplu atât de bogat și atât de admirat în orașul acela?

Răspunsul a venit peste ani de zile, atunci când o notă din marele ziar italian „La Repubblica” anunța decesul, la aproape 80 de ani, a unuia dintre cei mai faimoși arhitecți italieni din tumultuosul secol douăzeci. Pe arhitect îl chema Dario Tomassini și

autorul articolului menționa faptul că devenise unul dintre cei mai bogați și mai rafinați colecționari de artă din lume, dar mai preciza și detaliul că o mare parte din averea sa provenea din perioada de tinerețe, atunci când arhitectul ridicase un cartier de vile și una dintre cele mai frumoase biserici din România.

Reportajul spulbera și misterul plecării intempestive a acestuia, împreună cu soția sa, din România anului 1941: italianul putred de bogat, amic cu însuși mareșalul Antonescu, avea origini evreiești, detaliu care l-a împins să lase totul în urma lui, plecând valvârtej cu un vapor, tocmai în îndepărtata Americă!

De unde, avea să se întoarcă apoi, după 1945, în patria natală, Italia.

Nimeni nu a reușit să afle însă dacă arhitectul italian s-a mai întors, vreodată, în orașul din vestul României, fie și numai pentru a-și revedea vila de pe colină, locul unde și-a trăit tinerețea și a pus cărămizile bogăției fabuloase de mai târziu.

Arsura

Opri mașina la colțul străzii, se lipi strâns de scaunul din piele al automobilului și privi cu teamă la blocul nu foarte înalt din fața sa.

„Acum o să iasă din scară, e ora potrivită la care părăsește apartamentul cu două camere în care locuiește ocazional. Nu mai am mult de așteptat”, șopti în capul pieptului, în vreme ce simțea cum arsura de pe mâna stângă își făcea din nou de cap.

În clipa în care se hotărî să deschidă geamul electric, arsura se întetise, acum parcă toată mâna îi luase foc. Știa că acela era momentul când femeia avea să iasă din locuință și, firește, așa se și întâmplase.

O urmări, ca de fiecare dată, cu aceeași emoție bolnăvicioasă, dar fără a ieși din mașină, de teama de a nu fi observat, în cele din urmă.

Frica l-a făcut întotdeauna să nu-i spună adevărul, anume că a continuat să o iubească mereu, deși de la clipa despărțirii lor trecuseră ani buni.

„Copilul acesta e mai delicat decât un puișor de găină”, îi spusese odată mama sa prietenei ei celei mai bune.

„Crede-mă, îmi este atâta de frică de ce destin va avea atunci când va deveni mare, încât mi-am scos din cap să mă mai gândesc la acest lucru. Pur și simplu, refuz să o mai fac, Elena.”

Cuvintele profetice ale mamei îi răsunau acum în urechi mai puternic și infinit mai răscolitor decât atunci când le-a auzit prima oară, la vârsta de opt ani.

Dintr-odată, cuprins de un tremurat diavolesc, strânsese cu putere volanul mașinii, apoi trase cu forță de portieră și ieși din automobil, împleticindu-se ca un suferind de o boală grea.

„O voi urmări și apoi îi voi vorbi, în sfârșit. Nu va putea să mă abandoneze așa, în stradă, ca pe un lepros”, își spuse și, în timp ce mergea în spatele ei, clătinându-se nesigur, în el creștea tot mai tare frica, aceeași frică ce l-a făcut să o piardă cu ani în urmă.

Iar acum arsura îi cuprinsese tot trupul, ca și când o torță invizibilă îi ardea toate organele și nu mai avea mult până să-i prăjească și sufletul.

Drumul devenea pentru el tot mai chinuitor, picioarele lui dând semne clare că se vor scurge curând în asfaltul rece.

Aceleași blestemate de picioare care, și așa, nu l-au ascultat niciodată așa cum îi ascultau pe ceilalți copii, alături de care a crescut în cartierul de la periferia orașului din câmpie și cu care juca, ocazional, fotbal.

În timp ce se chinuia să meargă în spatele femeii iubite, în urechi auzea aproape perfect vocea tatălui său, care îi spunea să renunțe să mai fugă după himera numită Patricia: „Băiete, nu ești bun de nimic, toți golăneii ăștia din jurul tău te bat de-ți sar fulgii, fotbal nu știi să joci, ești doar un slăbănog din care nu va ieși nimic bun vreodată. De aia nici nu-mi pare rău că vă părăsesc pentru totdeauna. Mai ales că nici pe maică-ta nu am iubit-o, cu adevărat, vreodată”.

Toți anii care au urmat după plecarea tatălui din viața lor i-a simțit așa cum un deținut, condamnat pe nedrept, își simte anii de reclusiune. Bucăți rupte din suflet și, peste toate, frica densă și măcinătoare care l-a deposedat de toate bunurile pe care un bărbat normal ajunge să le posede într-o existență: trupurile femeilor iubite, bucuria copilului abia născut, fericirea de a îmbătrâni senin și împăcat cu lumea din jur.

Ani buni după dispariția tatălui din viața lor, l-a visat pe acesta în felurite ipostaze.

Odată, la capătul unei nopți de început de primăvară, s-a trezit buimac din somn, cu lacrimile șiroindu-i pe amândoi obraji, și i s-a părut că l-a văzut pe taică-său cum îl strânge în brațele lui puternice. Apoi, sărutându-l cu o tandrețe neverosimilă pe frunte, avea să iasă, plutind ca un duh, pe fereastra încăperii.

Acum, drumul lui părea că se va sfârși cât de curând, fără puțința de a mai cunoaște măcar un dram de iubire.

Văzu ca prin ceață trupul delicat al Patriciei cum plutea, la fel ca odinioară, în vis, trupul tatălui său, și nu reuși să-și dea seama dacă ceea ce vede e doar un fragment din alt vis sau o formă palpabilă de realitate, la care el, oricum, nu va mai putea să ajungă niciodată.

Bărbatul misterios și îndrăgostit

Scena se repeta mecanic, o dată la două seri. Atunci, o mașină de culoare bleumarin, un Jaguar, ieșea pe poarta conacului uriaș și dispărea în noapte. Nimeni nu știa cine se află pe bancheta din spate a automobilului de lux, cel mult puteai vedea chipul șoferului, un tânăr de 25 de ani, care privea întotdeauna fix prin parbriz, și apoi demara către șoseaua principală. Nici măcar vecinii, oameni cu mulți bani, la rândul lor, din cartierul presărat exclusiv cu case frumoase și impunătoare, nu știau prea multe despre proprietarul conacului. O singură dată cineva se lăudase altor locuitori din zonă că l-a văzut pe omul respectiv ieșind din monumentală clădire, care îi aparținuse, în perioada de dinaintea războiului, unuia dintre cei mai bogați industriași din vestul țării. El le spuse câtorva vecini că insul respectiv avea în jur de 70 de ani, părul grizonat, iar corpul îi era încă suplu, aproape al unui „om încă tânăr”, cum avea să mai remarce martorul amintit.

Altcineva își aminti că mai văzuse cu siguranță chipul individului atât de misterios, undeva, la un spectacol de teatru. Acesta a ținut să adauge că-l frapase eleganța desăvârșită a vecinului lor, care venise să vadă piesa de teatru îmbrăcat în frac negru, firește cu un papion asortat, și cu o pereche de butoni din aur la cămașă.

Într-una din serile reci, vestind sosirea iernii, de masa celor trei bărbați, aceiași ce obișnuiau să trângănească mereu despre proprietarul conacului – în vreme ce beau câte un pahar cu vin fiert în barul cochet al cartierului –, se apropie un bărbat trecut de 60 de ani.

Omul ascultase de la o masă apropiată discuțiile acestora, care alunecaseră, invariabil, la subiectul peren al vieții invizibile a vecinului lor de la conac.

Personajul se prezintă celor trei, apoi le ceru permisiunea să ia loc alături de ei.

Începu apoi, calm și detașat, să li se destăinuie astfel:

„Îl cunosc bine pe omul acesta, pe vecinul vostru, despre care ați povestit cu atâta pasiune și cu atâta mister”, le spuse, cu o reală undă de ironie în glas, bărbatul abia așezat la masa lor.

„L-am cunoscut acum vreo 35 de ani, el având pe atunci puțin peste 40 de ani, în vreme ce eu eram, firește, cu câțiva ani mai tânăr decât el. Ne-am întâlnit la Geneva, unde eu lucram ca diplomat în slujba statului, în vreme ce el juca în filme alături de actori de limbă franceză, limbă pe care o stăpânea foarte bine, de altfel. Omul fugise din țară pe la mijlocul anilor ‘70, la câțiva ani după ce terminase Facultatea de Teatru și Film, parcă așa se cheama pe atunci, dacă îmi amintesc bine. Cert este că vecinul vostru începuse să câștige mulți bani de pe urma filmelor în care jucase, chiar dacă nu era un nume prea cunoscut în industria respectivă. Însă, așa cum v-am auzit vorbind mai devreme despre el, anume că încă este un bărbat plăcut, care se ține bine, la vârsta lui, trebuia să-l fi cunoscut pe atunci, în tinerețe! Un bărbat adevărat, așa cum erau odată bărbații, înalt, subțire, dar musculos totuși, plin de machism, și care era înconjurat mereu, nu doar în filme, de femei extrem de frumoase!

Momentul în care l-am cunoscut eu, anume atunci când venise la ambasada noastră pentru a completa niște acte, a însemnat și pentru mine o clipă aparte. Mi s-a părut că îl știam bine, și așa și era, doar că nu-l întâlnisem niciodată în realitate, ci îl văzusem în cele trei filme în care apucase să joace, pe când era în țară. Apoi, pentru că și-a dat seama că îl simpatizam cu adevărat, și că nu aveam de gând să-i fac ceva rău, fiind fugar la acea vreme, m-a invitat de mai multe ori să beau cu el și chiar să luăm masa împreună.

Ne-am întâlnit, astfel, multă vreme, prin restaurante ori bistrouri, mai precis, de câte ori se afla la Geneva, acolo unde locuia oficial, pentru că în rest filma aproape tot timpul în Franța. Am rămas uluit de fotografiile pe care mi le arăta în multe ocazii, atunci când ne întâlneam, și în care prietenul meu, actorul român, pe care acum îl chema Laurent Terian, doar prenumele fiindu-i schimbat, din Laurențiu!, apărea alături de mari actori francezi, precum: Yves Montand, Jean Paul Belmondo și, da, împreună cu marele Alain Delon.

Într-o seară, pe la sfârșitul lui 1989, vă închipuiți de ce țin bine minte momentul acela, m-a sunat pe un număr de telefon al unor prieteni elvețieni, același număr pe care îl apela atunci când voia să ne întâlnim, neputându-mă căuta la ambasadă, din motive lesne de înțeles.

Întâlnirea s-a petrecut într-unul din cele mai luxoase restaurante din Geneva, și s-a lungit până spre dimineață. A ținut să-mi mulțumească pentru sprijinul meu constant din toți acei ani, legat de felul în care l-am ajutat să păstreze, cumva, legătura cu fiica sa, rămasă în țară, și pe care, în pofida eforturilor disperate din vremea respectivă, nu a reușit să o aducă lângă el, în Elveția.

Aproape beți, îmi mai amintesc doar că, la sfârșitul întâlnirii noastre, după ce a sărutat cu o emoție greu de reprodus în cuvinte fotografia fetei sale, pe care i-o adusesem din țară, și care atunci împlinise 18 ani, mi-a șoptit la ureche că, în sfârșit, calvarul lui se va sfârșit foarte curând: «Vei vedea, bătrâne, că peste doar câteva luni îmi voi îmbrățișa, efectiv, copilul! Nebunul care ne-a regulat, un sfert de veac, viețile noastre, ale tuturor, va dispărea definitiv. Vom fi cu toții liberi, ai să vezi».

Și așa s-a întâmplat, peste nici două luni, moment în care eu am părăsit Elveția, și am revenit pentru totdeauna la vatră, renunțând, apoi, la diplomație, pentru a intra în afaceri.

Iar acum, ca să închei povestea, vă mai spun doar atât: omul care a jucat alături de Delon și Belmondo în filme, vecinul vostru,

omul invizibil de la conac, a ales solitudinea și, mai ales, această formă absolută de discreție, pentru că... iubește din nou!

Noua lui cucerire, probabil că și ultima, așa cum mi-a spus acum două seri, atunci când ne-am revăzut, după mulți ani, la el la conac, e o actriță de 30 de ani de la teatrul local.

De care soțul ei tocmai a divorțat, pe motiv că-l înșela cu bătrânul actor elvețiano-francez, dacă preferați astfel!”

Bărbatul masiv, trecut binișor de șase decenii de viață, se ridică apoi, cu oarecare greutate, de la masă, lăsându-și comesenii cu gurile căscate, și fără puterea de a mai articula vreo vorbă la finalul acestei relatări-fluviu despre omul invizibil din imediata lor vecinătate.

Locatarul conacului căpătase, în sfârșit, un chip pentru ei, și ce chip, în cele din urmă...

Bătrânul care venea în fiecare an la Varna

Trenul mergea domol, în timp ce străbătea câmpiile Balcanilor cu o viteză redusă, doar hurducăielile, dese și supărătoare, produse de liniile îmbătrânite, făcându-i pe pușinii călători să tresară din gândurile lor intime. Din când în când, pe la ferestrele vagoanelor, se ițeau chipurile unor copii ori ale unor tineri, abia ieșiți din adolescență, care își doreau, nerăbdători, ca trenul acesta estival să-i ducă mai repede la capătul călătoriei lor, anume la Varna, și de acolo, puțin mai departe, pe plajele întinse și aurii ale salbei de stațiuni marine, aflate pe o amplă fâșie de pământ, de-a lungul Mării Negre.

Căldura de sfârșit de august sporea starea de anxietate a celor aflați în trenul internațional, care venea tocmai de la Praga, străbătând Cehia, Ungaria și România în drumul său, obositor de lung, până la capătul traseului de peste 1000 de kilometri.

Vocile stridente ale pușinilor călători din trenul către mare prindeau contur, devenind tot mai accentuate și mai sforăitoare, semn că apropierea de capătul drumului aducea bucurie și descătușare generală în vagoanele acceleratului.

Undeva, într-unul din compartimentele din ultimul vagon al trenului, puteai zări, în traversarea rapidă a culoarului, chipul unui bărbat în vârstă, care privea absent pe geam, de parcă ar mai fi văzut de multe ori până atunci peisajul din exterior, lăsat în urmă de trenul care, acum, își înteeșe, parcă, viteza de mers. Omul, de înălțime medie, subțire la trup, ieșea la anumite intervale de timp pe culoarul trenului, parcă pentru a trage o gură de aer proaspăt și pentru a zăbovi cu privirea pe întinsurile câmpiei de sud a Europei.

Părul său alb, pieptănat cu grijă, și ochii de un albastru sfredelitor nu trădau, cu adevărat, vârsta, altminteri extrem de înaintată a călătorului singuratic de la capătul trenului. Povestea bătrânului călător începea acum mai bine de 78 de ani, când, cu puțin timp înainte de a împlini vârsta fragedă de șapte ani, urma să trăiască o dramă cumplită, care avea să-l marcheze pentru toată viața. Cei doi tineri din fața sa, așezați cuminiți pe scaunele prea puțin confortabile ale vagonului de clasa întâi, și care îl întovărășeau în călătoria spre mare, fără a-i fi însă apropiați, ci doar parteneri de drum, începuseră să-l asculte cu ochii măriți de emoție.

„M-am născut acum 85 de ani, aici, în Cadrilater, mai precis la Ruse, unde, pe vremea aceea, trăiau câteva zeci de mii de români. Familia noastră era una extrem de numeroasă, noi fiind, cu toții, șapte frați. Eu am venit pe lume al șaselea, aducând, cinstit vorbind, nu știu câtă bucurie părinților mei! Observ mirarea din ochii voștri, dar trebuie să știți că, în vremurile acelea, adulții, după ce se căsătoreau, făceau, într-adevăr, mulți copii. Pe atunci, această regiune făcea parte din România, astfel încât eram cu toții cetățeni români. Lumea era încă liniștită, calmă, oamenii abia restabilindu-se după dezastrele produse de primul război mondial. Părinții noștri erau oameni simpli, tata fiind acar la Gara din Ruse, iar mama casnică, fiindcă, având atâția copii în grijă, nici nu se putea gândi să-și găsească o ocupație. Am spus, mai înainte, că nu știu cât de bucuroși fuseseră la nașterea mea, fiind al șaselea copil al familiei, dar, astăzi, dacă mă gândesc bine, nu am de ce să nu cred că eram cu toții bineveniți în familia noastră. Totul curgea lin, mica noastră comunitate din sud ducându-și viața molcom, învăluită într-un soi de liniște de început de lume, de parcă nimic rău nu avea să se petreacă vreodată la orizont. Mama, care pentru mine era centrul universului, avea grijă de noi tot timpul, dar eu începusem deja să-mi dau seama că avea, parcă, o slăbiciune în plus față de mine. Nu era doar o impresie, ci un fapt adevărat. Mi-am dat seama de asta în clipa în care am împlinit cinci ani, atunci când s-a zbătut,

de-a dreptul, biata de ea, să-mi organizeze o mică petrecere. Cum așa ceva nu mai făcuse cu niciun alt prilej legat de ziua de naștere a vreunuia dintre frații și surorile mele, am simțit – într-un colțișor tainic al inimii – că mama mă iubea, cu adevărat, enorm. A invitat, atunci, pe toți copilașii din vecini să guste din prăjiturele făcute de ea, în vreme ce eu mă simțeam în al nouălea cer, ce mai, devenisem un mic prințișor de la Curtea Regală.

Anii aveau să treacă însă pe nesimțite, cu lumea din jur tot mai senină, semn că momentele de pace făcuseră adevărate miracole până și în trepidantul univers al Balcanilor. Și, pe când totul părea aproape perfect în familia mea, mama, care era însărcinată cu cel de-al șaptelea copil, a dispărut din viața noastră, fulgerător, într-o singură noapte. Avea să moară, biata de ea, în timpul travaliului nașterii frățiorului nostru... Abia împlinise, cu o lună în urmă, 35 de ani.

Pentru mine, dragii mei, dispariția ei atât de neașteptată, tulburătoare până la durerea fizică de neostoit, a avut efectul cel mai devastator cu putință. Adevărul e că – după pierderea mamei – nu mi-am mai revenit complet niciodată. Chiar și acum, când vă vorbesc, deși au trecut de atunci aproape 80 de ani, mă simt la fel de rău ca în anul acela atât de îndepărtat. Din momentul respectiv, nimic nu a mai fost la fel pentru mine”, încheie, brusc, cu un nod în gât, bătrânul.

Băiatul de douăzeci de ani din fața sa îl fixă, parcă hipnotizat de povestea auzită mai înainte, pe omul cu părul alb și cu ochii de un albastru oțelit, și abia îngăimă un fel de întrebare:

— Ce s-a întâmplat după (șopti, cu o voce tremurătoare, la rândul lui, băiatul), dle Grozăvescu?

— Vreau să spun... după moartea mamei!

— Nimic fericit, în ce mă privește, dragul meu, răspunse bătrânul.

— În fapt, tatăl meu avea să-și găsească foarte repede o nouă prietenă, care – peste câteva luni doar – avea să ne devină... „mamă”.

Frații și surorile mai mari și-au luat, practic, zborul, cum se spune, din casa noastră părintească, rămânând în grija tatălui și a noii noastre mame, de împrumut, doar noi, cei care eram încă copii. Eu unul am mai rămas acolo până când am împlinit 15 ani și a trebuit să plec la o școală de meserii. Povestea s-a petrecut după cedarea Cadrilaterului către Bulgaria, așa încât am ajuns, spre bucuria mea, în vestul României, la Deva mai precis, acolo unde locuiesc și astăzi.

— Spuneți-mi, cum se face că veniți și acum, la aproape 85 de ani, aici, la Varna?, răsună, pe neașteptate, glasul melodios al fetei, aflată și ea în compartimentul trenului, care acum gonea vijelios spre mare.

Chipul plăcut și armonios al bătrânului se întoarse parcă mirat către tânăra zveltă și drăguță, așezată lângă prietenul ei, și se pregăti pentru o ultimă mărturisire:

— Fac această călătorie, dragii mei copii, în fiecare vară, din clipa în care am părăsit Varna. S-au împlinit, anul acesta, șaptezeci de ani de atunci. Motivul e simplu și firesc, în ce mă privește: vin să mă închin la mormântul mamei mele. De când m-a părăsit, de la vârsta de șapte ani, eu o visez mereu așa cum era, alături de mine și de frații mei: frumoasă, bună și neverosimil de protectoare! O văd și astăzi, la fel ca atunci, și până în momentul în care voi închide ochii, probabil nu peste multă vreme, nu voi înceta să încerc să vin la ea.

Adică... „acasă”, mai șopti octogenarul, după care, liniștea din compartimentul de tren avea să se lase adâncă și parcă nesfârșită.